

5. Соколов Я. В. Основы теории бухгалтерского учета. — М.: Финансы и статистика, 2000. — С. 79.

6. Соколов Я. В. Бухгалтерский учет как сумма фактов хозяйственной жизни. — М.: Магистр, 2010.

7. Теория бухгалтерского учета: Учеб. пособие для вузов / Под ред. проф. Н. П. Любушина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. — 312 с.

УДК 657.1

Кантасва О. В.,

д.е.н, професор, професор кафедри обліку та аудиту,
Севастопольський інститут банківської справи
Університета банківської справи
Національного банку України

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

На теперішній час питання переходу українських компаній на Міжнародні стандарти фінансової звітності набуло надзвичайну актуальність. Уже сьогодні Міністерство фінансів поступово вносить зміни до Національних стандартів, наближуючи їх до міжнародних. Це обумовлено визнанням МСФЗ у якості одного з головних інструментів, що гарантує надання прозорої й уніфікованої інформації про фінансовий стан компанії для широкого кола учасників ринку, у тому числі й закордонних.

Впровадження МСФЗ дозволяє вдосконалювати внутрішню систему управління підприємством за рахунок використання єдиних методик обліку з метою управління господарською діяльністю, а також підвищити конкурентоспроможність компанії за рахунок забезпечення надійною та прозорою інформацією зацікавлених користувачів.

Проблему трансформації фінансової звітності досліджують багато науковців, економістів, аудиторів. Так, питання щодо процесу трансформації фінансової звітності України відповідно до принципів МСФЗ висвітлювалось у працях таких відомих науковців, як Ф. Бутинець, С. Голов, В. Казмирчук, В. Костюченко, С. Кузнєцова, Н. Литвин, Т. Малькова, Л. Нищенко, В. Швець та ін.

Розгляд сутності трансформації фінансової звітності, обґрунтувати її актуальність для українських підприємств в умовах

міжнародної інтеграції та висвітлити проблемні аспекти механізму впровадження МСФЗ в Україні.

Перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності відкриває для підприємств України, насамперед, нові можливості для узгодженості та ефективного функціонування фінансової структури та подальшої гармонізації вимог до звітності.

МСФЗ — це документи, які визначають загальний підхід до складання фінансової звітності, а також пропонують варіанти обліку окремих засобів або операцій підприємств [5, с.190].

В Україні проводиться робота щодо запровадження МСФЗ. 24.10.2007 р. Кабінетом Міністрів України розпорядженням від № 911-р було схвалено Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. Метою Стратегії є вдосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів та законодавства Європейського Союзу. У загальному розумінні різні облікові системи за загальнометодологічними принципами можуть зближуватися трьома шляхами: уніфікацією, стандартизацією, гармонізацією.

Для того щоб фінансова звітність була гармонізована та уніфікована, необхідно її трансформувати. Складність і кількість трансформаційних процедур залежить від ступеня розбіжностей вхідних і кінцевих параметрів. Відносно фінансової звітності йдеться про ступінь невідповідності Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО) і МСФЗ. Оскільки методи оцінки статей звітності, сформульовані в П(С)БО, загалом узгоджені з МСФЗ, трансформація може бути здійснена на основі фінансових звітів, складених відповідно до вимог П(С)БО.

Запровадження принципів і методів МСФЗ в Україні здійснюється в умовах існуючої системи державного регулювання бухгалтерського обліку, що передбачає створення адекватних регуляторних передумов.

Крім того, однією з проблем є те, що після запровадження П(С)БО в Україні існує суттєва відмінність між бухгалтерським обліком і оподаткуванням, яка полягає в їх різних цілях, завданнях, принципах і методах, використанні різної законодавчої та нормативної бази. Така відмінність, з одного боку, не заохочує застосування принципів МСФЗ, а з іншого — ускладнює контроль за дотриманням податкового законодавства.

Зростають також серйозні проблеми з установами, виконанням та технічним впровадженням. Впровадження вимагає значної підготовки фахівців, які застосовують при складанні фінансової звітності МСФЗ на рівні установ регуляторів фінансових ринків.

Отже, потребу в фахівцях МСФЗ відчують, як правило, підприємства з іноземними інвестиціями, іноземні інвестори та невелика кількість прогресивних керівників українських підприємств

Відсутність матеріальної бази та коштів щодо переходу на МСФЗ становиться також однією з нагальних проблем, оскільки навряд чи державні органи змогли б забезпечити швидкий та ефективний перехід на нові стандарти бухгалтерського обліку саме з причини відсутності необхідних коштів та матеріальної бази.

Необхідність застосування МСФЗ на сьогодні — це надійна та зіставна основа для оцінки фінансових результатів діяльності та фінансового стану, неможливість без них здійснення порівняльного аналізу в зв'язку з відмінностями в бухгалтерському обліку, пошук інвесторами нових ринків інвестування капіталу; потреба у достовірній і зрозумілій фінансовій інформації.

Отже, з-поміж переваг МСФЗ для України існують і недоліки, що призвели до падінню прибутків підприємств, тому що стандарти та калькуляція собівартості по колишній методології бухгалтерського обліку і сучасної дуже відрізняються. У зв'язку з цим, було б краще впроваджувати МСБО не поспішаючи, поетапно. Неабияку роль у цьому відношенні слід виділити органам державної влади, що регулюють організацію та методику бухгалтерського обліку і звітності. Зокрема, представниками Мінфіну України вже підготований проект Закону України щодо доповнення та уточнення законодавчої бази бухгалтерського обліку.

Необхідно відмітити, що ефективне впровадження МСФЗ в Україні, як одного з факторів інноваційно-інвестиційного розвитку держави, повинно супроводжуватися створенням методичних рекомендацій відносно застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності; удосконаленням первинної облікової документації з урахуванням умов ринкової економіки та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності; координацією дій органів державної влади; міжнародною співпрацею в рамках спеціалізованих професійних організацій, тощо.

Зараз Україна має достатньо потенціалу до подальшого розвитку, вона також зацікавлена в переорієнтації економіці на високотехнологічну. Вузькоспецифічні, на перший погляд, проблеми бухгалтерського обліку насправді є одним з важливих умов проведення економічних реформ. Таким чином, унаслідок впровадження МСФЗ в Україні буде створена прозора та зрозуміла для всього світу система контролю за діяльністю суб'єктів господарювання.

Література

1. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.minfin.gov.ua
2. *Veriga Ю. А.* Міжнародні стандарти фінансової звітності / Ю. А. Веріга, А. Г. Савро // Бухгалтерський облік і аудит. — 2010. — № 9. — С. 19—25.
4. *Жук В. М.* Реформування бухгалтерського обліку та звітності: стан та перспективи / В.М. Жук // Облік і фінанси АПК. — 2008. — № 3. — С. 4—14.
5. *Лісничка О. В.* Міжнародні стандарти як основний напрям удосконалення бухгалтерської звітності в системі економічної інформації / О.В. Лісничка // Економіка та підприємництво. — 2006. — № 5. — С. 190—193.
6. *Малютін О. К.* Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні / О.К. Малютін // Фінанси України. — 2008. — № 11. — С. 12—17.

УДК 657

Канцуров О. О.,

к.е.н., начальник Управління методології
бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України

ВПЛИВ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Вивчення соціально-економічної діяльності з бухгалтерського обліку на засадах інституціональної теорії виводить дослідження у цій сфері на якісно новий рівень – від зосередженні уваги на технологічних аспектах формування економічної інформації, як то способі і порядку вимірювання і відображення господарських фактів, до розкриття соціальних та інституціональних чинників, які визначають поведінку представників професії і суб'єктів господарювання у сфері бухгалтерського обліку при формуванні економічної інформації.

Найочікуванішими результатами досліджень бухгалтерського обліку на засадах інституціоналізму є зміна поглядів наукової і професійної спільноти на бухгалтерський облік як соціально-економічний об'єкт пізнання та трансформація парадигми бухгалтерського обліку.